

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

18912

361
f-40

Fugate
1917

2010

8 - 30

7

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ԵՒ ՀԱՇԻԻ

1915 թ. գործունեութեան Հայոց Մարդասիրական
Ընկերութեան
յանունն ու Գրիգոր Լուսավորչի:

10

ОТЧЕТЪ

о дѣятельности Армянскаго Человѣколюбиваго Общества
во имя Св. Григорія Просвѣтителя

за 1915 годъ.

БАКУ,
Типографія газ. „БАКУ“
1917 г.

361
F-40

361

բ-40

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ԵՒ ՀԱՇԻԻ

1915 թ. գործունեութեան Հայոց Մարդասիրական
Ընկերութեան
յանուն ս. Գրիգոր Լուսաւորչի:

Б А К У,
Типография газ. „БАКУ“
1917 г.

2009

78291 *with*

1467-87

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ԵՆ ՀԱՇԻԻ

1915 թ.

Հայոց Մարդասիրական Ընկերութեան, յանուն ս. Գրի
գոր Լուսաւորչի:

Հաշուետարում Հայոց Մարդասիրական Ընկերութիւնը ունե-
ցել է հետևեալ հիմնարկութիւնները՝

1) Գրադարան-ընթերցարան, 2) Որբանոց, 3) Մսուր, 4) Կար
եւ ձևի բաժանմունք և 5) Լուսացքարան:

Նպաստներ է տուել՝

1) Շամախու թեմի 14 դպրոցին, 2) Քաղաքում գտնուող
չքաւոր ընտանիքներին և անհատներին, 3) Հայկական գաղութի Հ.
Մ. Ը. ճիւղին, 4) Տեղոյս եկեղեցական ծխական երկսեռ դպրոցնե-
րին՝ անվճար յատկացնելով Գիմնազիչեական փողոցի վրայ գտնուող
երկյարկանի տունը և 5) Չրի բնակարան տալով մի քանի չքաւոր
ընտանիքներին:

Հովանաւորել է՝

1) Իւր շինութեան մէջ բացուած Հայկական հիւանդանոցը,
2) Հ. Մ. Ը. կից կազմուած Հայոց Կանաց Կոմիտէին:

Հաշուետարում հետևեալ խոշոր նուիրատուութիւններն են տե-
ղի ունեցել՝

1) Բազուի քաղաքային ինքնավարութիւնից (դրօշակների վա-
ճառումից գոյացած գումարից) 3000 ռ., որը յանձնուել է Հայ
Կանանց Կոմիտէին: Վերջինս այդ գումարով պատրաստել և ուղար-
կել է բանակում գործող զինուորներին հագուստ և Չատկական
նուէրներ: 2) Տիկին Թագուհի Եղիազարեանից իւր հանգուցեալ
որդի Սմբատի յիշատակին ստացուել է իբրև անձեռնմխելի գումար
10.000 ռ., որի տոկոսներով պահուում է Թոփիշէն գիւղի ծխական
դպրոցը:

Հաշուետարոււայ ընթացքում անդամագրուել են իբրև մշտա-
կան անդամներ 8 հոգի, 1. տ. Սոփիա Քալանթարեան, 2) տ. Եղի-

սաբէթ Տէր-Օհանեան, 3. պ. Միքայէլ Ալիբէգեան, 4. պ. Գրիգոր Արրահամեան, 5. պ. Լևոն Մելիք-Նուբարեան, 6. տ. Հեղինէ Բէգ-զադեան, 7. տ. Հեղինէ Մելիք-Նուբարեան և 8. պ. Սեդրակ Տէր-Գրիգորեան:

Տարիներից ի վեր կարանտինի վարչութիւնը դատ էր վարում Ընկերութեան դէմ այն գեանի առթիւ, որտեղ շինուած է Հ. Մ. Ը. տունը (Գիմնազիչեսկայա փողոցի վրայ): Գործը վերջնականապէս այս տարի վճռուած է յօգուտ Հ. Մ. Ընկերութեան: Գործի պաշտպանութիւնը սիրալիր կերպով յանձն էր արել պ. Մ. Պապաշանեանը, որը սկզբից մինչև վերջ վարել է դատը:

Խ Ո Ր Ն Ո Ի Ր Դ

Հաշուետարում խորհուրդը ունեցել է երկու կազմ. առաջինը մինչև ընդհանուր ժողովը (յունիսի 6-ը), 2-րդը ընդհանուր ժողովից յետոյ:

ա.ին կազմ՝

Նախագահ՝ Հ. Տէր-Միքայէլեան.

Փոխ-նախագահ՝ Ս. Աղամեան.

Գանձապահ՝ Ս. Այվազեան.

Քարտուղար՝ Ալ. Պարոնեան (մինչև մարտի 2-ը).

Անդամներ՝ տ.տ. Ե. Բէգնազար-Իւզբաշեան, Օ. Սաֆարեան. Ե. Տէր-Օհանեան, պ.պ. Ե. Թաղիանոսեան, Պ. Կարա-Մուրզա, Ա. Յակովբեան, Տ. Յովհաննիսեան, Ա. Ներսիսեան:

Ի նկատի առնելով, որ խորհրդի անդամակցութիւնից ոմանք հրաժարուել էին և այն, որ գործերի շատութեան պատճառով անհրաժեշտ են և շատ աշխատողներ, խորհուրդը հրաւիրել է հին անդամներից տ. Ն. Պատուականեանին (յունուարի 1-ից) և պ. Գ. Պապեանին (մարտի 2-ից):

Յունիսի 6-ին կայացած ընդհանուր ժողովը խորհրդի կազմից վիճակով դուրս եկող Հ. Տէր-Միքայէլեանին, տ. Ե. Բէգնազար-Իւզբաշեանին և տ. Ե. Տէր-Օհանեանին վերընտրեց, իսկ Տ. Յովհաննիսեանը հրաժարուեց քուէարկուելուց: Ընտրուեցին նոր անդամ Գ. Պապեան և փոխ-անդամներ Յ. Աղամիրզեան, Հ. Գիւլմսիրեան, տ. Ն. Պատուականեան և Գ. Թանգամիրեան:

Բ—րդ կազմ

Նախագահ՝ Հ. Տէր-Միքայէլեան .

Փոխ-նախագահ՝ տ. Ս. Աղամեան.

Գանձապահ՝ Ս. Այվազեան.

Քարտուղար՝ Գ. Պապեան.

Անդամներ և փոխ-անդամներ՝ տ.տ. Ե, Բէզնազար-Իւզրաշեան, Օ. Սաֆարեան, Ե. Տէր-Օհանեան, Ն. Պատուականեան, պ.պ. Ե. Թաղիանոսեան, Ա. Յակովբեան, Ա. Ներսիսեան, Պ. Կարա-Մուրզա, Ալ. Յ. Պարոնեան, Յ. Աղամիրզեան, Հ. Գիւլմսիրեան, Գ. Խանդամիրեան:

Վերաստուգիչ յանձնաժողովի անդամներ՝ Ա. Առաքելեան, Հ. Տէր-Առաքելեան, Թ. Շէկ-Յովսէփեան, Ն. Տէր-Ղազարեան, Մ. Պապովեան:

Հաշուետարուժ նախընթաց տարիների նման խորհրդի անդամները ամբողջ աշխատանքը բաժանել են, կազմելով զանազան յանձնաժողովներ:

Հաշուետարուժ խորհուրդը ունեցել է 37 նիստ, որոնցից 3 չի կայացել: Վարչութեան անդամները ժողովներին մասնակցել են հետևեալ կարգով.

պ. Հ. Տէր-Միքայէլեան	34	անգամ
» Ա. Ներսիսեան	33	»
ս. Ա. Աղամեան	29	»
» Ն. Պատուականեան	27	»
» Ե. Բէզնազար-Իւզրաշեան	24	»
պ. Ս. Այվազեան	23	»
» Գ. Պապեան	21	» (մարտի 2-ից)
» Պ. Կարա-Մուրզա	20	»
» Ալ. Պարոնեան	19	»
» Ա. Յակովբեան	16	»
ս. Օ. Սաճարեան	13	»
» Ե. Տէր-Օհանեան	13	»
պ. Հ. Գիւլմսիրեան	12	» (յունիսի 8-ից)
» Տ. Յովհաննիսեան	11	» (մինչ. յուն. 6ը)
» Յ. Աղամիրզեան	11	» (յունիսի 8-ից)
» Ե. Թաղիանոսեան	10	»
» Գ. Խանդամիրեան	10	» (յունիսի 8-ից)

Գ Ր Ա Դ Ա Ր Ա Ն

Հաշուետարուժ գրադարանի համար ձեռք է բերուած 801 հատոր գիրք, որոնցից

ուսուերէն լեզուով 579 հատ.

հայերէն » 61 » 640 հատ.

Պարբերական հրատարակութիւններ.

նուսերէն լեզուով 153 հատ.

հայերէն » 8 » 161 հատ. 801 հատ.

Առ 1-ն յունուարի, 1916 թ., գրադարանի գրքերի ընդհանուր թիւը համուժ էր.

նուսերէն լեզուով 16884 հատ.

հայերէն » 5833 »

օտար լեզուներով 519 » 23236 հատ.

Պարբերական հրատարակութիւններ.

նուսերէն լեզուով 5349 հատ.

հայերէն » 941 »

օտար լեզուներով 153 » 6.443 հատ.

Հաշուետարուայ ընթացքում գրադարանը ունեցել է 1.847 բաժանորդ, որոնց տրուած է 42. 987 գիրք:

Առաջ ենք բերում ոտորե բաժանորդների ցուցակը ըստ ազգութիւնների, ցոյց տալով միաժամանակ վերցրած գրքերի քանակը:

Ա. զ. գ. ու թ. իւն	Բաժան. թիւր 1915 թ.	Կարգ. գրքերի թիւը	
		Ռուսերէն լեզուով	Հայերէն լեզուով
Հայ	844	16.824	4.867
Ռուս	477	9.646	—
Հրէայ	312	7.146	—
Մահմեդական	43	925	—
Վրացի	38	846	—
Ուրիշ ազգութիւններ	133	2.733	—
Ընդամենը	1.847	38.120	4.867

Ը Ն Թ Ե Ր Ց Ա Ր Ա Ն

Ստորե առաջ է բերուած հաշուետարուայ ընթացքում ընթերցարան յաճախողների ցուցակը, առանձին-առանձին ամիսների ու ազգութիւնների վերածուած:

Ա մ ի ս	Հայ	Ռուս	Հրէայ	Վրացի	Մահմ.	Ուրիշ. ազգ.	Ընդամ.
Յուճուլար . . .	665	236	190	14	6	7	1.118
Փեարուլար . . .	594	189	178	12	14	12	999
Մարտ . . .	689	214	209	27	17	11	1.167
Ապրիլ . . .	678	240	210	15	3	9	1.155
Մայիս . . .	682	258	219	20	5	1	1.185
Յունիս . . .	693	192	218	10	13	—	1.126
Յուլիս . . .	505	165	213	30	11	25	949
Օգոստոս . . .	570	153	263	55	20	5	1.066
Սեպտեմբեր . . .	722	201	490	22	30	10	1.475
Հոկտեմբեր . . .	587	160	462	18	41	15	1.283
Նոյեմբեր . . .	503	168	364	15	31	27	1.108
Դեկտեմբեր . . .	597	199	215	13	33	25	1.082
Ընդամենը . . .	7485	2375	3231	251	224	147	13713

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐՈՎ ՊԱՀՈՒՈՂ ԴՊՐՈՑՆԵՐ

Ընկերութիւնը 1915/6 ուսումնական տարին նպաստ է տուել Շամախու թեմի տասն և հինգ եկեղեցական-ծխական դպրոցների, որոնք գանձում են հետեւեալ տեղերում. Շամախի, Մէյսարի, Քեարքեանջ, Զարխու, Ղաջար, Զարգեարան, Աւանաշէն, Գանձակ, Քեշխուրդ, Քեալբանդ, Շիւքիւրջի, Գեաթմախան, Խաչմաս, Գալակէ, Թոփիշէն: Վերջինս պահւում է տիկ. Թաղուհի Եղիազարեանից ստացուած, իւր հանգուցեալ որդի Սմբատի յիշատակին, 10,000 ուսկոսներով: 46 բաժանմունքից բաղկացած վերոյիշեալ 15 դպրոցներում դասաւանդում են 16 ուսուցչուհի և 12 ուսուցիչ: Սովորում են 306 աղջ. ու 637 տղայ: Բոլոր դպրոցները երկսեռ են:

Դպրոցների պահպանութեան ծախքը ամբողջապէս ծանրացած է ծխի վրայ, բայց, եթէ մի որ և է պատճառով ծուխը անկարող է եղել հոգալ դպրոցի ամբողջ տարուայ բիւջէն, այդ դէպքում Ընկերութիւնը լրացրել է պակասը տալով 150-ից մինչ 300 ու նպաստ իւրաքանչիւր դպրոցին:

Ո Ր Բ Ա Ն Ո Ց

Հաշուետարում որբանոցը ժամանակաորապէս զետեղուած է յանուն Գր. Թումայեանի կառուցուած շէնքի մէջ, որովհետև որբանոցի համար կառուցուած շէնքում զետեղուած է ժամանակա-
ւորապէս հայկական հիւանդանոցը:

Հաշուետարում երեխաների մի մասը հիւանդացել է սկարլա-
տինայով, եղել է մահուան մի դէպք:

Առ 1-ն յունուարի 1915 թ. որբանոցում եղել է 40 որբ, որոնցից 16-ը տղայ, իսկ 24-ը աղջիկ: Ընդունուել են՝ Մուսայէլեան Արփենիկ, Յովսէփեան Արաքսիա և Յովսէփեան Արփենիկ: Տարուայ ընթացքում մեռել են՝ Շուշանիկ Մարգարեան և Արփենիկ Յովսէփեան:

Առ 1-ն յունուարի 1916 թ. որբանոցում կար 41 որբ. 16 տղայ և 25 աղջիկ, որոնցից 26-ը յաճախելիս են եղել դպրոց, փոխադրուել են հետևեալ դասարան 19 հոգի, իսկ փոքրահասակները (15 հ.) մնալիս են եղել որբանոցում:

Մ Ս ՈՒ Ր

Մսուր են յաճախում այն երեխաները, որոնց ծնողները աշխատանքի պատճառով անկարող են հսկել իրենց զաւակներին և կամ թէ չքաւորութեան պատճառով խնամելու հնարաւորութիւն չունեն: Այդտեղ 2-ից մինչև 12 տարեկան երեխաները անց են կացնում ամբողջ օրը, զբաղուելով երգեցողութեամբ, ընթերցանութեամբ կամ այլ նպանակայարմար զբաղմունքներով, իսկ դպրոցականները գնում են դպրոց: Երեխաները Մսուրում ստանում են թէյ, նախաճաշ, ճաշ և թէյ ու ընթրիք: Չքաւոր երեխաներին ձրիաբար դրում է նաև հագուստ: Մսուր յաճախող երեխաների 60 % խնամուում է ձրիաբար, իսկ 40% վճարում է օրական 5 կոպ.: Միջին թուով Մսուր յաճախող երեխաների թիւը հասնում է օրական 70: Կիւրակի և տօն օրերին երեխաները Մսուր չեն յաճախում, այդպիսով հաշուետարում երեխաները յաճախել են 297 օր.: Փորձը ցոյց է տուել, որ Մսուրի սնունդը բաւարար ազդեցութիւն է թողնում երեխաների վրայ:

Ստորև առաջ բերուած աղիւսակները պարզում են Մսուրը յաճախողների քանակը և քանի անգամ յաճախելը:

Ա մ ի ս	Քանի՞ or է յանախ.	Քանի՞ or տոն է եղել	Քանի՞ հոգի
Յունուար	22	9	84
Փետրուար	23	5	83
Մարտ	21	10	83
Ապրիլ	24	6	91
Մայիս	25	6	85
Յունիս	25	5	74
Յուլիս	27	4	66
Օգոստոս	25	6	70
Սեպտեմբեր	26	4	77
Հոկտեմբեր	27	4	84
Նոյեմբեր	25	5	70
Դեկտեմբեր	27	4	85
Ընդամենը	297	68	952

Ա մ ի ս	Քանի՞ անգամ են յաճախել				Ընդամ.
	Ձ ր ի	Վնար.	Աղջիկ	Տղայ	
Յունուար	1120	506	887	739	1626
Փետրուար	1210	586	990	806	1796
Մարտ	1090	436	714	812	1526
Ապրիլ	1270	547	829	988	1817
Մայիս	1121	633	885	869	1754
Յունիս	976	511	754	733	1487
Յուլիս	1001	474	681	794	1475
Օգոստոս	757	446	643	560	1203
Սեպտեմբեր	869	555	79	715	1424
Հոկտեմբեր	1019	601	821	799	1620
Նոյեմբեր	1024	82	690	416	1106
Դեկտեմբեր	1182	490	943	729	1672
Ընդամենը	12.639	5.867	9.546	8.960	18.506
	18.506		18.506		

Լ ՈՒ Ա Ց Ք Ա Ր Ա Ն

Աշխատանքի ընդունակ չքաւոր կանանց օգնելու նպատակով ընկերութիւնը անհրաժեշտ էր գտել բանալ մի լուացքարան, ուր կանայք սովորելու էին լուացք անելու արհեստը, որով հնարաւորութիւն պիտի ունենան սեփական աշխատանքով պահել իրենց ընտանիքները: Հետևաբար ընկերութիւնը այս արհեստանոցը հիմնելով աչքի առաջ չէ ունեցել դրամական շահը, այլ—չքաւորներին օգնելու մի միջոց, որը կապուած է նուազ ծախսերի հետ:

Հետևեալ աղիւսակը ցոյց է տալիս լուացքարանի դրութիւնը:

Թուական	Բանուսների քիւր	Աշխատ. քանակը կտորով	Զուտ ծախս	
			Ռուբ.	կ.
1911	24	23.794	2.383	56
1912	26	69.198	2.671	24
1913	37	(1215փ.) 108.198	1.384	90
1914	24	(1681փ.) 144.723	386	46
1915	25	(1924փ.) 160.632	894	24

ԿԱՐ ՈՒ ՁԵՒԻ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

Կար ու ձևի բաժանմունքը ևս նոյն նպատակով է բացուած ինչ որ լուացքարանը:

Հաշուետարում ընդունուել են պատուէրներ զանազան հիմնարկութիւններից. Քաղաքային կոմիտէից 81.467 կտոր, Մարզասիրական ընկերութեան կից կանանց կոմիտէից 60.415 կտոր, Հայ գաղթականական կոմիտէից 19.244 կտոր, Կուլտուրական Միութիւնից 14.670 կտոր, Գաղթականական ինտերնացիօնալ կոմիտէից 10.300 կտոր, Նաւթարդիւնաբերողների խորհրդից 7.648 կտոր, Կարմիր Սաչին կից կանանց միութիւնից 6.652 կտոր, Մասնաւոր պատուէրներ 5.809 կտոր, Միքայէլեան հիւանդանոցից 305 կտոր: Ընդամենը 206.490 կտոր 24.221 ռ. 46 կ. արժողութեամբ:

Արհեստանոցում բանել են ձեռոցներ ու կարողներ յունուարին 155, փետրուարին 153, մարտին 45, ապրիլին 172, մայիսին 181, յունիսին 184, յուլիսին 206, օգնոտոսին 225, սեպտեմբերին 183, հոկտեմբերին 163, նոյեմբերին 249, դեկտեմբերին 310:

ԱՂՔԱՏՆԵՐԻ ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հաշուետարում նպաստ է տրուած չքաւոր ընտանիքների և աղքատների 7381 ռ. 21 կ. ⁸³⁶¹⁻²²

ՀԱՅՈՑ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՑ ԿԱՆՍՆՑ ԿՈՄԻՏԷՆ:

Հայ կանանց կոմիտէն անցեալ տարուայ նման այս տարի էլ շարունակել է իր գործունէութիւնը: Նրա նպատակն է եղել օգնութիւն հասցնել վիրաւոր և հիւանդ զինուորներին և պատերազմից վնասուածներին: 1915 թ. աշնանը, երբ սկսուեց հայ գաղթականների և նրանց որբերի մեծ հոսանքը, կանանց կոմիտէն իր գործունէութիւնը գլխաւորապէս կենտրոնացրեց հայ գաղթականների կարիքների շուրջը:

Կանանց կոմիտէն միաժամանակ մասնակցում է որբանոցների խնամատար հոգաբարձութիւնների ու գաղթականական կոմիտէի մէջ: Սակայն ամենազլխաւոր և մեծ աշխատանքը եղել է գաղթականների համար տաք շորեր պատրաստելը:

Պետրօգրադի հայ կոմիտէից ստացել է 10.600 կտոր, զանազան շորեղէնի պատուէր փախստական երեխաների համար: Պատրաստուած շորերը ուղարկուած են Գանձակ, Իգդիր, Էջմիածին և Երևան:

Կանանց կոմիտէն անուշադիր չէ թողել և զինուորներին և հայ կամաւորներին, որոնց համար նա ուղարկել է տաք շորեր և ընծաներ: Այս հաշուետարում կանանց կոմիտէն ստացել է զանազան աղբիւրներից 27497 ռ 16 կ.:

Ծ Ա Խ Ս

1) Պետրօգրադի պատուէրի համար	10.500 ռ. — կ.
2) Տեղիս գաղթականների համար	6.776 » 90 »
3) Որբանոցի համար շորեղէն և ընծաներ	1.495 » — »
4) Նուէր զինուորներին	2.129 » 72 »
5) Կարմիր խաչին (ПРОТИВОГАЗЪ)	1.000 » — »
6) Պետրօգրադի ուս կանանց միութեան հիւանդանոցում մի մահճակալի համար	250 » — »
7) Երկու երեկոյթի համար	423 » 15 »
8) Ռոճիկ ծառայողներին	424 » 75 »
9) Իրերի ճանապարհածախս և զանազ. ծախսեր	420 » 43 »
	<hr/>
Գումար	23.419 ռ. 95 կ.
Մնացորդ առ 1 յունուար 1916	4.077 » 21 »

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՒՍՆԴԱՆՈՑ.

Պատերազմը յայտարարուելուց յետոյ, շնորհիւ ստեղծուած պայմանների, Ռուսաստանի զանազան քաղաքների հասարակական կազմակերպութիւնները եկան այն եզրակացութեան, որ անհրաժեշտ է աջակցել վերաւոր զինուորների վիճակը, ըստ կարելոյն, թեթեւացնելու: Այդ տեսակէտով դեկավարուելով Մ. Ը. Խորհուրդը մտածեց կազմակերպել Բազուի հայ համայնքի միջոցներով հիւանդանոց:

Սեպտեմբերի 5-ին խորհուրդի նախաձեռնութեամբ հասարակական ժողով գումարուեց, ուր ներկայ էին խորհրդի բոլոր անդամները, հայ հասարակական կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչները և հասարակական խնդիրներով հետաքրքրուողները: Ժողովը մանրամասն քննութիւնից յետոյ եկաւ այն եզրակացութեան, որ հարկաւոր է բանալ Բազուի համայնքի անունով հայկական հիւանդանոց 100 մահճակալով, Ընկերութեան Ստանիսլաւսկայեա փողոցում գտնուող շինութեան մէջ, որտեղ գտնուում է որբանոցը:

Նուիրատուների կողմից ցանկութիւն յայտնուեց ունենալ անուանական մահճակալներ և պարզուեց, որ 108 մահճակալից ա. Հ. Ադամեանը խոստանում է 20 մահճակալ պահել իւր բնակարանում հոգալով բոլոր ծախսերը: Իսկ մնացած 88 մահճակալի ծախքը ապահովում են զանազան անձինք, որոնց հաշուով Մ. Ը. շինութեան մէջ բացուում է հիւանդանոցը:

Միաժամանակ Հ. Մ. Ընկերութեան կից կազմուեց Հայ Կանանց Կոմիտէ, որը խոստացաւ իւր միջոցներով հոգալ 80 մահճակալի սպիտակեղէնը:

Հիւանդանոցը պաշտօնապէս բացուել է 1914 թ. հոկտեմբերի 26-ին, իսկ հիւանդներ ընդունուել են նոյեմբերի 4-ից: 1914 թ. հիւանդանոցը մուտք է ունեցել 30574 ր. 47 կ. և ծախք կահաւորման և հիւանդանոցի համար յարմարեցնելուն և շարժական գույքի 12317 ր. 82 կ. հիւանդներին պահելու 9373 ր. 29 կ. ընդամենը 21691 ր. 11 կ.: Մնացորդ առ 1 յունուար 1915 թ. 8883 ր. 36 կ.:

1915 թ. մուտք 21347 ր. 81 կ. և մնացորդ 8883 ր. 36 կ. ընդամենը 30231 ր. 17 կ.: ծախք կահաւորման 2553 ր. 46 կ., հիւանդներին պահելու 22857 ր. 23 կ. (9 ամսուայ ընթացքում) ընդամենը 25410 ր. 69 կ.: Մնացորդ առ 1 յունուար 1916 թ. 4820 ր. 48 կ.

Handwritten red mark

ՀԻՒԱՆԴՆԵՐԻ ԹԻՒԸ:

1914 թ. ընդունուել է 189 հոգի, դուրս են եկել 121: Առ
1-ն յունուար 1915 թ. մնացել է 68 հոգի:

1915 թ. հիւանդանոցը զինուորներ է ընդունել միմիայն 9
ամիս, որովհետև գաղթական որբերը, երբ փոխադրուեցին Բագու
հիւանդ որբերը տեղաւորուեցին այդ հիւանդանոցում և մնացին
 $1\frac{1}{2}$ ամիս մինչև Հայկաւանի հիւանդանոցի բացուելը, իսկ մէկ և
կէս ամիս էլ գործադրուեց նորոգութեան:

1915 թ. ընդունուել է 533 հոգի դուրս են եկել 521: Մնացել
է առ 1-ն յունուար 1916 թ. 80 հոգի:

1914 թ. 48 օրուայ ընթացքում հիւանդ է եղել 3867 հոգի
կամ օրական միջին թւով 68,2:

1915 թ. 9 ամսուայ ընթացքում հիւանդ է եղել 11630 կամ
օրական միջին թւով 44,1:

3867
284 80
5000

Поступленіе доходовъ и смѣта за 1915 годъ.

Названіе статей дохода	Сумма		Поступило въ 1915 г.		Назначено по смѣтѣ 1915 г.		Противъ смѣты поступило			
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Болѣе		Менѣе	
							Руб.	К.	Руб.	К.
Проценты.										
Въ отчетномъ году поступило:										
По купонамъ 0/0 ⁰ /0 бумагъ . . .	5234	91								
„ условн. тек. счету въ Т. К. Б.	172	86								
„ вкладу . . . . . „ „ „ „	287	37								
	<u>5695</u>	<u>14</u>								
За исключеніемъ:										
Уплачен. 0/0 ⁰ /0 по специальн. тек. счету въ Т. К. Б.	117	28	5577	86	5600	—	—	—	22	14
Итого Руб.	—	—	5577	86	5600	—	—	—	22	14
Пожертвованія.										
Въ отчетномъ году поступило на общія нужды О-ва:										
Къ празднику Св. Рождества . . .	7825	—								
„ „ „ Пасхи	6920	—								
Отъ Совѣта Съѣзда Бак. Нефт.	500	—								
„ Бакин. Обществ. Собранія.	391	73								
Въ пользу сиротскаго пріюта . . .	914	43								
„ „ дѣтск. «Ясли»	5	—	16556	16	16520	—	36	16	—	—
Итого Руб.	—	—	16556	16	16520	—	36	16	—	—
Помимо того поступили:										
Спеціальн. пожертвованія.										
На устройство лѣстницы	400	—								
Въ фондъ имени С. Егіазарова.	10000	—								
Перенось Руб.	—	—	22134	02	22120	—	36	16	22	14

Поступленіе доходовъ и смѣта за 1915 годъ.

Названіе статей дохода	Сумма		Поступило въ 1915 г.		Назначено по смѣтѣ 1915 г.		Противъ смѣты поступило			
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Болѣе		Менѣе	
							Руб.	К.	Руб.	К.
Переносъ Руб.	—	—	22134	02	22120	—	36	16	22	14
Членскіе взносы.										
Въ отчетномъ году поступило:										
Отъ 324 дѣйствит. членовъ. . .	1944	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 8 пожизнен. „	1200	—	3144	—	3000	—	144	—	—	—
Итого Руб.	—	—	3144	—	3000	—	144	—	—	—
Сборы.										
Въ отчетномъ году поступило:										
Отъ XXXIV Армянск. вечера . . .	—	—	6447	43	6400	—	47	43	—	—
Итого Руб.	—	—	6447	43	6400	—	47	43	—	—
Библіотека-читальня.										
Въ отчетномъ году поступило:										
Отъ подписчиковъ библіотеки . . .	1674	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ посѣтителей читальни	117	30	—	—	—	—	—	—	—	—
„ штрафныхъ	148	45	—	—	—	—	—	—	—	—
„ продажи старыхъ газетъ	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Пожертвованіями	3	—	1979	75	1800	—	179	75	—	—
Итого Руб.	—	—	1979	75	1800	—	179	75	—	—
Прачешная.										
Въ отчетномъ году поступило:										
За стирку разнаго бѣлья.	—	—	10349	68	10200	—	149	68	—	—
Итого Руб.	—	—	10349	68	10200	—	149	68	—	—
Швейная.										
Въ отчетномъ году поступило:										
За шитье разнаго бѣлья.	—	—	24221	46	6500	—	17721	46	—	—
Итого Руб.	—	—	24221	46	6500	—	17721	46	—	—
Переносъ Руб.	—	—	68256	34	50020	—	18278	48	22	14

Поступленіе доходовъ и смѣта за 1915 годъ.

Названіе статей дохода	Сумма		Поступило въ 1915 г.		Назначено по смѣтѣ 1915 г.		Противъ смѣты поступило			
							Болѣе		Менѣе	
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.
Перенось Руб.	—	—	68276	34	50020	—	18278	48	92	14
„Я с п и“.										
Въ отчетномъ году поступило:										
Отъ платныхъ дѣтей столовыхъ	—	—	285	95	300	—	—	—	14	05
Итого Руб.	—	—	285	95	300	—	—	—	14	05
Эксплоат. дома по Гимназ. улицѣ.										
Въ отчетномъ году поступило:										
За пользованіе помѣщеніемъ.	—	—	5370	—	3500	—	1870	—	—	—
Итого Руб.	—	—	5370	—	3500	—	1870	—	—	—
Эксплоатац домовъ по Станиславской улицѣ.										
Въ отчетномъ году выручено:										
Отъ продажи старыхъ предмет.	—	—	30	—	—	—	30	—	—	—
Итого Руб.	—	—	30	—	—	—	30	—	—	—
Содержаніе коровъ.										
Въ отчетномъ году поступило:										
Молока: для «Ясли».	404	56								
„ „ пріюта.	628	17								
„ „ лазарета.	240	31								
„ къ продажѣ (излиш.).	72	22								
„ бесплатно роздано.	4	47								
Отъ продажѣ телятъ.	15	—	1364	73	800	—	564	73	—	—
Итого Руб.	—	—	1364	73	800	—	564	73	—	—
Перенось Руб.	—	—	—	—	02	54620	—	20743	21	36 19

Поступленіе доходовъ и смѣта за 1915 годъ.

Названіе статей дохода	Сумма		Поступило въ 1915 г.		Назначено по смѣтѣ 1915 г.		Противъ смѣты поступило			
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Болѣе		Менѣе	
							Руб.	К.	Руб.	К.
Переносъ Руб.	—	—	75327	02	54620	—	20743	21	36	19
Непредвид. поступленія.										
Въ отчетномъ году поступило:										
Отъ Е. Мовсесяна въ память сына, погибшаго на войнѣ.	50	—								
„ Гор. Управы, изъ суммъ по экспл. домовъ Е. Будагова	1000	—								
„ разныхъ пожертвователей.	37	—	1087	—	2500	—	—	—	1413	—
Итого Руб.	—	—	1087		2500	—	—	—	1413	—
Всего Руб.	—	—	76414	02	57120	—	20743	21	1449	19
			19294—02				19294—02			

Произведенные расходы и смета за 1915 годъ.

Названіе статей расхода	Сумма		Израсход. въ 1915 г.		Назначено по сметѣ 1915 г.		Противъ сметы израсходовано			
							Болѣе		Менѣе	
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.
Пособія.										
Въ отчетномъ году выдано пособія постоянныхъ:										
Неимущимъ членамъ семьи Пат-вакановыхъ	696	—								
Разнымъ неимущ. на пропитаніе.	3664	71								
Единоновременныхъ:										
На приданное неимущ. армянк.	128	30								
Проѣздныхъ на родину	610	38								
На разговѣніе Св. Крещенія и Пасхи.	1042	95								
„ на похороны.	180	60								
„ платье, обувь, квартиру и леченіе	419	73								
„ платье, обувь къ праздник.	238	54								
Черезъ Арменикендское отдѣл.	400	—	7381	21	7000	—	381	21	—	—
Итого Руб.	—		7381	21	7000	—	381	21	—	—
Библиотека-Читальня.										
Въ отчетн. году израсходовано:										
На жалованье библиотечаршѣ .	791	—								
„ „ 2 помощницамъ.	1402									
„ „ 2 сторожамъ. .	731	50								
„ ремонты	4	30								
„ страхованіе	200	73								
„ освѣщеніе	314	85								
„ отопленіе	188	16								
„ газеты и журналы.	623	50								
„ печатаніе объявленія въ газетахъ	5	43								
„ канцелярскіе расходы.	194	54								
„ разные мелкіе расходы	269	13	4725	14						
Перенось Руб.	—	—	12106	35	7000	—	381	21	—	—

Произведенные расходы и смета за 1915 годъ.

Названіе статей расхода	Сумма		Израсход. въ 1915 г.		Назначено по сметѣ 1915 г.		Противъ сметы израсходовано			
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Болѣе		Менѣе	
							Руб.	К.	Руб.	К.
Переносъ Руб.	—	—	7381	21	7000	—	38	21	—	—
Библиотека-читальня	—	—	4725	14	—	—	—	—	—	—
Свѣрхъ того израсходовано: по счету имущества.										
На приобрѣтеніе новыхъ книгъ.	981	11								
„ переплеты.	279	74								
„ приобрѣт. разнаго имущества	88	75	1349	60						
по счету каталоговъ.										
На печатаніе каталоговъ библи.	—	—	285	69						
Итого Руб.	—	—	6360	43	6235	—	125	43	—	—
„Я с п и“.										
Въ отчетн. году израсходовано:										
На жалованье завѣдывающей .	423	50								
„ „ воспитательницѣ	310	—								
„ „ 2-ой „	224	—								
„ „ кухар. (съ прач.).	83	—								
„ „ нянѣ.	121	—								
„ „ сиделкѣ.	96	80								
„ провизию	3393	80								
Роздано дѣтямъ за время за- крытія «Ясли» по случаю болѣзни.	89	—								
На воду (съ прачешной).	140	07								
„ отопленіе.	571	90								
„ освѣщеніе.	35	85								
„ одежду и обувь.	297	54								
„ учебн. и канцел. принадл.	112	41								
„ стирку и собл. чистоты	69	81								
„ медикаменты и леченіе	2	20								
„ обзаведеніе и обновл. имущ.	44	53								
„ елку и развлеченіе	29	60								
„ проѣздные и доставку	52	40								
„ ремонты разные	181	47								
„ разные мелкіе и непр. расх.	63	76	6342	64						
Сверхъ того израсходовано по счету имущества:										
На приобрѣтеніе разн. имущест.	—	—	3	75						
Итого Руб.	—	—	6346	39	5520	—	826	39	—	—
Переносъ Руб.	—	—	20088	03	18755	—	1333	03	—	—

Произведенные расходы и смета за 1915 годъ.

Название статей расхода	Сумма		Израсход. въ 1915 г.		Назначено по сметѣ 1915 г.		Противъ сметы израсходовано			
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Болѣе		Менѣе	
							Руб.	К.	Руб.	К.
Переносъ Руб.	—	—	20088	03	18755	—	1333	03	—	—
Сиротскій пріютъ.										
Въ отчетномъ году израсходовано:										
На жалованье служащимъ . . .	1644	25								
„ провизию	3485	29								
„ воду	239	14								
„ отопленіе	483	09								
„ освѣщеніе	148	70								
„ одежду и обувь	1193	30								
„ елку и развлеченіе	51	28								
„ стирку и собл. чистоты	369	69								
„ медикаменты и лѣченіе	95	41								
„ учебн. и канцел. принадл.	272	97								
„ обзаведеніе	138	48								
„ проѣздные и доставку	76	66								
„ непредвид. расходы	136	20								
„ ремонты и обновл. имущ.	339	34								
„ разные мелкіе расходы	45	79	8719	59	—	—	—	—	—	—
Итого Руб.	—	—	8719	59	7600	—	1119	59	—	—
Швейная.										
Въ отчетн. году израсходовано:										
На жалованье служащимъ	891									
„ Вознагр. работницамъ	16865	19								
„ матеріалы	507	88								
„ завтраки закройщицамъ	802	07								
„ освѣщеніе и отопленіе	145	19								
„ телефонъ (съ прачешной).	42	50								
„ обзаведеніе	55	75								
„ мелкіе расходы	99	74								
„ ремонты	284	86	19694	18						
Сверхъ того израсходовано по счету имущества:										
На приобрѣтеніе разн. имущ.	—	—	19	40						
Итого Руб.	—	—	19713	58	5900	—	13813	58	—	—
Переносъ Руб.	—	—	48521	20	32255	—	16266	20	—	—

Произведенные расходы и смета за 1915 годъ.

Названіе статей расхода	Сумма		Израсход. въ 1915 г.		Назначено по сметѣ 1915 г.		Противъ сметы израсходовано			
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Болѣе		Менѣе	
							Руб.	К.	Руб.	К.
Переносъ Руб.	—	—	48521	20	32255	—	16266	20	—	—
Содержаніе коровъ.										
Въ отчетн. году израсходовано:										
На фуражъ	621	84								
„ прислугу	60	—								
„ воду.	31	60								
„ доставку разнаго	6	60								
„ разные мелкіе	71	56	791	60						
Итого Руб.	—	—	791	60	800	—	—		8	40
Прачешная.										
Въ отчетн. году израсходовано:										
На жал. служ. и работницамъ.	4443	71								
„ %/о% вознагражд. разносчик.	1681	67								
„ обѣды для служащихъ	1727	77								
„ воду.	731	23								
„ матеріалы для стирки.	1114	07								
„ отопленіе и мазуть	631	75								
„ освѣщеніе.	67	78								
„ телефонъ (съ швейной).	42	50								
„ обзаведеніе	126	59								
„ разѣзды и доставку.	41	57								
„ канцелярск. принадлежн.	118	14								
„ возмѣщ. стоимости утерян. бѣлья.	30	33								
„ ремонты	404	42								
„ разные мелкіе	82	39	11243	92						
Сверхъ того израсходовано по счету имущества:										
На приобрѣтеніе имущества для прачешной	—	—	16	40						
Итого Руб.	—	—	11260	32	10300	—	960	32	—	—
Переносъ Руб.	—	—	60573	12	43355	—	17226	52	8	40

Произведенные расходы и сметы за 1915 годъ.

Название статей расхода	Сумма		Израсход. въ 1915 г.		Назначено по сметѣ 1915 г.		Противъ сметы израсходовано			
							Болѣе		Менѣе	
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.
Переносъ Руб.	—	—	60573	12	43355	—	17226	52	8	40
Эксплоатація дома по Гимназической улицѣ.										
Въ отчетн. году израсходовано:										
На жалованье служащимъ . . .	1190	—								
„ страх. дома и имущества . . .	304	16								
„ энергію для мотора	29	61								
„ Государств. и земск. налоги.	152	65								
„ содержаніе садика.	64	40								
„ отопленіе и освѣщеніе	787	05								
„ ремонты насоса, линій и др.	77	85								
„ „ зданія.	855	50								
„ „ на сценѣ.	327	23								
„ разные мелкіе	108	75								
„ билетныя книжки	40	95								
Исключается стоимость	3938	15								
Электрич. лампочекъ на складѣ.	217	50								
	3720	65								
Сверхъ того израсходовано по счету имущества:										
На приобрѣтеніе разн. имущест.	39	—	3759	65						
Итого Руб.	—	—	3759	65	3235	—	524	65	—	—
Эксплоатація домовъ на Станиславской улицѣ.										
Въ отчетн. году израсходовано:										
На жалованье служащимъ	527	26								
„ отопленіе и освѣщеніе	63	—								
„ страхованіе зданій.	103	56								
„ разные ремонты и чистку шамбо	268	77								
„ мелкіе расходы.	116	37	1078	96						
Итого Руб.	—	—	1078	96	1160	—	—	—	81	04
Переносъ Руб.	—	—	65411	73	47750	—	17751	17	89	44

Произведенные расходы и сметы за 1915 годъ.

Названіе статей расхода	Сумма		Израсход. въ 1915 г.		Назначено по сметѣ 1915 г.		Противъ сметы израсходовано			
							Болѣе		Менѣе	
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.
Переносъ Руб	—	—	65411	73	47750	—	17751	17	89	44
Содержаніе конторы.										
Въ отчетн. году израсходовано:										
На жалованье дѣлопроизводит.	1380	—								
„ „ конторщику . . .	518	67								
„ „ сторожу . . .	225	33								
„ „ времен. служащ.	570	—								
„ отопленіе	119	48								
„ освѣщеніе	120	—								
„ телефонъ	85	—								
„ объявленія и газеты . . .	119	50								
„ канцелярск. расходы . . .	289	72								
„ мелкіе непредвид. расходы.	351	34	3779	04						
Сверхъ того израсходовано по счету имущества:										
На приобрѣтеніе разнаго имущества	—	—	77	—						
Итого Руб.	—	—	3856	04	3850	—	6	04	—	—
Страховка билетовъ.										
Израсходовано въ 1914 г. за счетъ с. г.	83	75								
За страхованіе 5-ти билетовъ I и 7 билетовъ II займа.	289	—	372	75						
Итого Руб.	—	—	372	75	320	—	52	75	—	—
Переносъ Руб.	—	—	69640	52	51920	—	17809	96	89	44

Произведенные расходы и сметы за 1915 годъ.

Названіе статей расхода	Сумма		Израсход. въ 1915 г.		Назначено по сметѣ 1915 г.		Противъ сметы израсходовано			
							Болѣе		Менѣе	
	Руб.	К.	Губ.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.
Переносъ Руб.	—	—	69640	52	51920	—	17809	96	89	44
Проценты.										
Въ отчетномъ году отчислено % на капиталы:										
Имени С. и З. Татосовыхъ	568	42								
„ И. Д. Адамова	189	60								
„ Н. А. Сапарова	120	—								
„ С. Егіазарова	280	—								
Сиротъ Тумасянъ	3	90	1161	92						
Итого Руб.	—	—	1161	92	1300	—	—	—	138	08
Пенсія.										
Въ отчетномъ году выдана Аваку Шахвердянъ										
	—	—	420	—	420	—	—	—	—	—
Итого Руб.	—	—	420	—	420	—	—	—	—	—
Изданія книгъ.										
Въ отчетномъ году израсходовано на изданіе брошюръ «Власть земли» выручка отъ которыхъ предназнач. въ пользу бѣженц.-арм.										
	—	—	113	83	500	—	—	—	386	17
Итого Руб.	—	—	113	83	500	—	—	—	386	17
Переносъ Руб.	—	—	71336	27	54140	—	17809	96	613	69

Произведенные расходы и сметы за 1915 годъ.

Названіе статей расхода	Сумма		Израсход. въ 1915 г.		Назначено по сметѣ 1915 г.		Противъ сметы израсходовано			
	Руб.	К.	Руб.	К.	Руб.	К.	Болѣе		Менѣе	
							Руб.	К.	Руб.	К.
Переносъ Руб.	—	—	71336	27	54140	—	17809	96	613	69
Содержаніе школь.										
Израсходовано:										
Въ 1914 году за счетъ с. г. . .	305	38	305	38						
Въ отчетномъ году выдано:										
Проѣздныхъ за 1914 г.	87	50								
Пособія разнымъ школамъ Ше- махинской епархіи	2610	—								
За надзоръ за школами	1150	—	3847	50						
Итого Руб.	—	—	4152	88	4000	—	152	88	—	—
Всего Руб.	—	—	75489	15	58140	—	17962	84	613	69
			17349—15				17349—15			

БАЛАНСЪ

на 1-ое Января 1916 г.

Активъ

Балансъ на 1-ое

I. К а с с а.				
Оставалось на 1-ое января 1915 г.		1136	08	
Въ отчетномъ году поступило		224968	55	
		<u>226104</u>	<u>63</u>	
Въ отчетномъ году выдано.		225509	99	594 64
II. Текущiе счета.				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состояло		1296	39	
Въ отчетномъ году внесено		52337	22	
„ „ „ начислено 0/00/0		172	86	
		<u>53806</u>	<u>47</u>	
Въ отчетномъ году взято по чекамъ.		53387	37	
Остается на 1-ое января 1916 г.				
Въ Государственномъ Банкѣ		104	32	
„ Кавказскомъ „		314	78	419 10
III. Процентныя бумаги.				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состояло:	86986—01			
Въ отчетномъ году куплено	42552—90			
0/00/0 по срочнымъ купонамъ	606—31			
	<u>130145—22</u>			
и состоитъ на лицо:				
2 свид. 4% Гусуд. Ренты по 25 т. руб.		50000	—	
	Перенось Р.	50000	—	1013 74

Января 1915 г.

Пассивъ

I. Капиталы.

а) Специальные:

1. Имени О. А. Адамова для раздачи $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$ его бѣднымъ на разговѣніе	5000	—	
2. 5-ти пожертвователей: А. Адамова, З. Туманьянца, И. Степанянца, И. Беглярянца и А. Карабекянца для выдачи изъ $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$ его приданнаго неимущимъ дѣвушкамъ-армянкамъ, выходящимъ замужъ	2400	—	
3. Группы дамъ—предназначенный для содержанія столовой	15000	—	
4. Сиротскаго приюта—для содержанія изъ $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$ его сиротъ.	4000	—	
5. Имени И. М. Патваканова для выдачи $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$ неимущимъ родственникамъ его	20000	—	46400
б) Условно пожертв. подлежащіе возврату, въ случаѣ закрытія О-ва:			
1. Л. А. Сергѣевъ—на постройку дома	10000	—	
2. Д. Б. Аванъ-Юзбашева—на постройку дома для сиротскаго приюта.	24000	—	
3. Е. К. Будагова,—пока существуетъ О-во употребляется на нужды о-ва, въ случаѣ же закрытія О-ва половина капитала поступаетъ въ собственность монастыря Св. Якова въ Іерусалимѣ, а другая половина Эчміадзинскому Армяно-Григоріанскому монастырю на ремонтъ зданій	20000	—	54000
4. Имени С. Егіазарова— $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$ съ котораго пока существуетъ О-ва употребляются на содержаніе школы въ сел. Тапишень, въ случаѣ же закрытія О-ва капиталъ передается католикоу всѣхъ армянъ для употребленія этихъ $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$ на просвѣтительныя цѣли.	10000	—	
Начислено $\frac{0}{0}\frac{0}{0}$ за 1915 г.	280	—	
	10280	—	
Въ отчетномъ году переведено Топишенской школѣ.	100	—	10180
		—	
Перенось Р.	—	—	110580

Активъ

Балансъ на 1-ое

Перенсъ Р.	50000	—	1013	74
1 свид. 4% Гусуд. Ренты по 5 т. руб.	5000	—		
30 " " " " " 4 т. руб.	30000	—		
1 " " " " " 500 руб.	500	—		
8 " " " " " 100 руб.	800	—		
	<u>86300</u>	—		
а по покупной стоимости	84972	72		
5 билет. I внут. съ выгр. займа, за №№ 10773/23, 12995/36, 14770/18, 15334/22, 16828/48.	500	—		
5 билет. II внут. съ выгр. займа, за №№ 2828/14, 11034/24, 12665/9, 16108/22, 12392/21	500	—		
2 билет. II внут. съ выигр. займа за №№ 16265/49, 9390/31, по номинал. стоимости . 200 р.				
а по биржевой стоимости	740	—		
6 билет. обл. Бак. Гор. Кред. О-ва, за №№ 10308, 7178, 5942, 5939, 5940 и 5941 по 1000 руб.	6000	—		
6 билет. за №№ 3255, -3253, 3113, 3108 и 2617 по 500 р.	3000	—		
1 билет. за № 1766 по 1000 руб. а по курсу куплено.	827	90		
16 билет. 5% внут. I займа 1915 г. за №№ 76355 по 76370 по 1000 руб.	16000	—		
38 билет. за №№ 28930 по 28964 по 500 руб.	19000	—		
	<u>35000</u>	—		
а по биржевой стоимости куплены	32725	—		
0/0% по срочнымъ неотрѣзаннымъ купонамъ	879	60	130145	22
IV. Недвижимое имущество.				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состояло.	206005	23		
Перенось Р.			131158	96

Января 1916 г.

Пассивъ

Перенось Р.			110580	—
в) Неприкосновенный капиталъ.				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состояло изъ 10 ⁰ / ₀ отчислений изъ доходовъ О-ва, согласно § 14 Устава Общества	30767	82		
Въ отчетномъ году отчислено	1540	30	32308	12
г) Разные капиталы.				
1. Имени Б. М. Долуханова			44565	62
2. Имени З. и С. Татосовыхъ въ ⁰ / ₀ / ₀ бумагахъ Р. 10.000,— съ условіемъ прирощать впредь до тѣхъ поръ, пока составитъ капиталъ въ Р. 20.000,— послѣ чего на ⁰ / ₀ / ₀ этого капитала содежать школу въ сел. Киркѣ, Геокчайскаго уѣзда, Бакинской губерніи, имени Захара и Степана Татосовыхъ	14210	65		
Начислено ⁰ / ₀ / ₀ за 1915 г.	568	42	14779	07
3) Сиротъ Тумасянъ образованъ отъ домашн. вещей, оставшихся послѣ смерти матери ихъ	97	46		
Начислено ⁰ / ₀ / ₀ за 1915 г.	3	90	101	36
4) Пожертвованіями образовавшій капиталъ имени И. Д. Адамова	4882	20		
Начислено ⁰ / ₀ / ₀ за 1915 г.	189	60		
	5071	80		
Выданы ⁰ / ₀ / ₀ за 1914 и 1915 г.г. Рипсимянъ школѣ	331	80	4740	—
5) Пожертвованіями образованъ капиталъ имени Н. А. Сапарова	3000	—		
Начислено ⁰ / ₀ / ₀ за 1915 г.	120	—	3120	—
б) Капиталы, принадлежащіе О-ву:				
по балансу на 1-ое января 1915 г. состояло	184709	11		
причисленъ излишекъ доходовъ за 1915 г.	1199	49	185908	60
Перенось Р.			396102	77

Активъ

Балансъ на 1-ое

Переносъ Р.			131158	96
Состоить на лицо:				
а) домъ по Гимназ. ул. 3-хъ этаж. камен.	133121	07		
б) „ „ Станисл. ул., имени Г. Тумаева 3-хъ этажный каменный	35806	11		
в) домъ по Станисл. ул. Л. Сергѣева 1 ¹ / ₂ этаж. камен.	15114	37		
г) „ „ „ „ Х. Аванъ-Юзбашева 2-хъ этажный каменный	21549	57		
д) Коровникъ	186	50		
е) Бесѣдка	227	61	206005	23
V. Движимое имущество.				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состояло	52665	76		
„ „ „ „ „ бюсть Б. М. Дону- ханова	461	86		
	53127	62		
Въ отчетномъ году приобрѣтено:				
для правленія	77	—		
„ библіотеки-читальни	1349	60		
„ зала	39	—		
„ ясли	3	75		
„ прачешной	16	40		
„ швейной	19	40		
„ склада электр. лампочекъ	217	50		
	54850	27		
Переносъ Р.			337164	19

Января 1915 г.

Пассивъ

Перенось Р.			396102	77
II. Спеціальн. тек. счетъ въ К. Б.				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состоялъ долгъ	156	71		
Въ отчетномъ году взято заимообразно	18391	—		
Начислено 0/00/0	117	28		
	18664	99		
Внесено въ погашеніе долга	5975	40	12689	59
III. Залогн подписчик библіотеки:				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состояло	939	—		
Въ отчетномъ году принято	4759	—		
	5698	—		
Въ отчетномъ году принято	4553	—	1145	—
IV. Кредиторы.				
Долгъ разнымъ учрежденіямъ и лицамъ			4070	71
V. Переходящія суммы.				
Долгъ отъ продажи:				
Гегуни	139	—		
Власть земли	61	—		
Предстоитъ къ переводу пособіе Зархуйской школѣ	70	—	270	—
Перенось Р.			414278	07

Активъ

Балансъ на 1-ое

Перенось Р.			337164	19
Состоить на лицо разнаго имущества:				
при правленіи	1153	17		
„ библиотеки-читальни	50434	50		
„ квартирахъ	943	33		
„ сиротскомъ приютѣ	1478	25		
„ залѣ	8089	37		
„ ясли	368	41		
„ прачешной	411	09		
„ швейной	52	40		
„ домѣ на Станиславской улицѣ	433	75		
На складѣ	1268	50		
„ „ электрическихъ лампочекъ	217	50	54850	27
VI. Дебиторы.				
На 1-ое января 1916 г. состоить за разными лицами:				
Дебиторовъ О-ва	17007	51		
„ лазарета	800	—	17807	51
VII. Подъотчетныя суммы				
На 1-ое января 1916 г. состоить на подѣ отчетѣ у Комитетовъ и разныхъ лицъ:				
За счетъ О-ва	580	82		
„ „ лазарета	2	36	583	18
Перенось Р.			410405	15

Января 1915 г.

Пассивъ

Переносъ Р.			414278	07
VI. Спеціальн. пожертвованія на лазаретъ.				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состояло		30574	47	
Въ отчетномъ году поступило		21347	81	
		51922	28	
Изъ коихъ израсходовано:				
На оборудов. и обзавед. лазарета съ 1914 г.	11173—24			
„ движимое имущество	2847—			
„ содержаніе лазарета	32230—52			
„ респираторы за счетъ лазарета	851—04			
„ складъ матеріаловъ для лазарета	4088—55	51190	35	731 93
VII. Поступленія за 1916 г.				
Въ отчетному году поступило за счетъ 1916 г.			1000	—
Переносъ Р.			416010	—

Аткивъ

Балансъ на 1-ое

Переносъ Р.			410405	15
VIII. Переходящія суммы.				
На 1-ое января 1916 г. состоитъ по срочнымъ неотрѣзан- нымъ купонамъ 0/0 ⁰ /0 буамгъ въ К. Б.			1057	35
IX. Каталоги библиотеки.				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состояло.	1138	21		
Въ отчетномъ году напечатано.	285	69		
	1423	90		
Въ отчетномъ году продано отчетовъ.	37	40	1386	50
X. Пожертвованія по устройство лѣстницы.				
По балансу на 1-ое января 1915 г. состояло къ полученію	1560	44		
Въ отчетномъ году получено	400	—	1160	44
XI. Расходы за 1916 г.				
Въ отчетномъ году произведено расходовъ за счетъ 1916 годъ.			2000	56
ВСЕГО Р.			416010	—

Января 1915 г.

Пассивъ

Переносъ Р.	416010
ВСЕГО Р.	416010

Результатъ дѣятель

Д О Х О Д Ы:			
Проценты		5577	86
Пожертвованія		16556	16
Членскіе взносы		3144	—
Сборы		6447	43
Библіотека-читальня		1979	75
Прачешная		10349	68
Швейная		24221	46
Ясли		285	95
Эксплоатація дома на Гимназической улицѣ		5370	—
„ „ „ Станиславской „		30	—
Содержаніе коровъ		1364	73
Непредвиденія поступления		1087	—
Списано со счетовъ разница съ прошлыхъ лѣтъ		16	56
ИТОГО Р.		76450	58

ности О-ва за 1915 г.

РАСХОДЫ:

Пособія	7381	21
Содержанія библіотеки-читальни	4725	14
„ Ясли	6342	64
„ сиротскаго пріюта	8719	59
„ швейной	19694	18
„ коровъ	791	60
„ прачешной	11243	92
Эксплоатація дома на Гимназической улицѣ	3720	65
„ „ „ Станиславской „	1078	96
Содержаніе конторы	3779	04
Страхованіе выигришныхъ билетовъ	372	75
Проценты	1161	92
Пенсія	420	—
Изданіе книгъ	113	83
Содержаніе школъ.	4152	88
Списано со счетовъ разницу съ прошлыхъ лѣтъ	1540	30
Отчисленіе въ неприкосновенный капиталъ	1199	49
Излишекъ доходовъ надъ расходами	12	48
ИТОГО Р.	76450	58

